

1 אמנם, כל ענינים אלו נעשים אצלו, ובנוגע להזולת - הרי עדיין אין לו שום דבר מהם, ואינם אלא
2 הכנה להשפעה והגילוי להזולת. ואילו הגילוי להזולת - נעשה על-ידי קול הדיבור דוקא.

3 ואופן הגילוי על-ידי קול הדיבור הוא - שעל-ידו יכול לגלות להזולת כל הענינים שלו, היינו, לא רק
4 גילוי השכל, אלא אפילו גילוי פנימיות הנפש, כמו שכתוב⁵ "נפשי יצאה בדברו", היינו, שעל-ידי הדיבור
5 מתגלה פנימיות הנפש.

6 וכשם שהוא אצל המדבר - כן הוא אצל השומע, היינו, שהקשר של השומע אל המדבר (שנעשה
7 על-ידי הדיבור) הוא לא רק בחיצוניות נפש השומע, אלא גם בפנימיות נפש השומע.

8 והיינו, שבקול הדיבור יש מדריגה נעלית כל כך שפועלת את הקשר של פנימיות נפש השומע עם
9 פנימיות נפש המדבר.

10 ולאידך גיסא, יש גם דיבור חיצוני שהוא מן השפה ולחוץ, ובודאי אין בו גילוי פנימיות הנפש, ועד
11 כדי כך, שיש דיבור שגם גילוי השכל אין בו, כיון שלא בדעת ידבר.

12 ונמצא, שכללות ענין הקול הוא גילוי אל הזולת, אלא שבקול גופא ישנן כמה מדריגות. ובמדריגה
13 נעלית יותר של קול הדיבור, מתגלית מדריגה נעלית יותר שבנפש.

14 בסוף סעיף י, ששורש כח הדיבור הוא מדרגא נעלית בנפש שאין בה שום הגדרה, גם לא זו שמחלקת
15 בינו ובין הזולת:
16 ובפרטיות יותר:

17 למרות ה"רוחניות" וה"פשיטות" שמצד השכל - הרי כיון שזהו ענין הקשור עם מציאות האדם, אזי
18 אין להזולת תפיסת מקום, ולכן לא שייך שיהיה הגילוי להזולת.

19 ועל-כן צריך לומר, ששורש ענין הדיבור - גילוי להזולת - הוא מצד בחינת החכמה דוקא⁶, ש"היא
20 מקור השכל וההבנה" (אמיתית ופנימית השכל), "כ"ח מ"ה שהוא מה שאינו מושג ומוכן ואינו נתפס
21 בהשגה עדיין"⁷, שענינה ביטול, כמו שכתב אדמו"ר הזקן⁸ בשם מורו הרב המגיד שמדרגת החכמה היא
22 ההרגש "שהוא לבדו הוא ואין זולתו",

23 ומצד מדריגה זו יכול להיות הגילוי להזולת - כי כאשר נרגש אצלו אמיתית המציאות, שמאמיתת
24 המצאו נמצאו כל הנמצאים⁹, אזי הוא והזולת שוים, ובמילא, יש נתינת מקום גם להזולת שיוכל להיות
25 הגילוי אליו.

26 לאחרי סעיף י:
27 וכשם שבנפש האדם ישנן ד' בחינות דומם-צומח-חי-מדבר - כמו כן ישנן ד' בחינות אלו גם בגוף
28 האדם:

29 דומם - הוא העקב, כדאיתא באבות דרבי נתן¹⁰ "מלאך המות באדם זה עקיבו של אדם", היינו,
30 שהעקב הוא המקום בגוף האדם שאין בו חיות כלל.

31 צומח - הן השערות, שצומחות מקטנות לגדלות, כדאיתא באבות דרבי נתן¹⁰ "ברא חורשים בעולם
32 וברא חורשים באדם זה שערות של אדם".

33 חי - הוא החיות שבגוף האדם, ומדבר - הוא פנימיות החיות שבגוף האדם.

34 והחילוק שביניהם - שבחיצוניות החיות (בחינת חי) אין הכל שוים, אלא יש חילוקי מדריגות בין
35 אדם לחבירו, מה-שאינ-כן בפנימיות החיות (בחינת מדבר) הכל שוים.

(8) שם פל"ה בהגהה.

(9) ראה רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

(10) ספל"א.

(5) שה"ש ה, ו.

(6) ראה תניא אגה"ק ס"ה. ובכ"מ.

(7) תניא פי"ח.